



# ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

12 грудня 2018 року

м. Київ

## Р І Ш Е Н Н Я № 315/зп-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Весельської Т.Ф., Гладія С.В., Заріцької А.О., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про затвердження Програми іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності і таксономічної характеристики до неї,

встановила:

Рішенням Комісії від 05 жовтня 2018 року № 216/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 9 вакантних посад суддів Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Рішенням Комісії від 04 листопада 2016 року № 144/зп-16 затверджено Порядок проведення іспиту та методичку встановлення його результатів у процедурі кваліфікаційного оцінювання (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18), (далі – Порядок).

Згідно з пунктом 3 розділу I Порядку іспит під час кваліфікаційного оцінювання суддів (кандидатів на посаду судді) вищих спеціалізованих судів, зокрема Вищого суду з питань інтелектуальної власності, проводиться за спеціалізацією з розгляду справ, які належать до їх юрисдикції відповідно до процесуального закону.

Згідно з пунктом 10 розділу I Порядку першим етапом організації та проведення іспиту є розроблення та затвердження програми іспиту і таксономічної характеристики анонімного письмового тестування для кваліфікаційного оцінювання суддів та/або кандидатів на посаду судді суду відповідного рівня та спеціалізації.

Листом від 16 серпня 2018 року № 26-05/2935 Національною школою суддів України передано Комісії розроблені та опрацьовані проекти програми іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів і кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності (далі – Програма іспиту) і таксономічної характеристики анонімного письмового тестування під час кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності (далі – Таксономічна характеристика), питання щодо можливості затвердження яких винесено на розгляд у засіданні Комісії.

Комісія, обговоривши питання порядку денного, зміст розроблених Національною школою суддів України Програми іспиту і Таксономічної характеристики, дійшла висновку про необхідність затвердження Програми іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності і Таксономічної характеристики до неї.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 81, 85, 93, 101 Закону, пунктами 3, 10 розділу I, пунктом 3 глави 1 розділу II Порядку, Комісія

вирішила:

1. Затвердити Програму іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності (додаток 1).

2. Затвердити Таксономічну характеристику анонімного письмового тестування під час кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності (додаток 2).

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

Т.Ф. Весельська

С.В. Гладій

А.О. Заріцька

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка

**ПРОГРАМА**  
**іспиту для кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді**  
**Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності**

**I. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО**

**1.1. Конституційний лад України**

Поняття конституційного ладу. Система основних засад конституційного ладу України. Верховенство права і розподіл влади як конституційні принципи. Конституційна система стримувань і противаг. Принцип поваги до гідності людини. Державна влада і самоврядування народу. Суверенна держава. Правова держава. Демократична держава (пряма та представницька демократія). Соціальна держава. Конституційне закріплення основ громадянського суспільства в Україні. Захист конституційного ладу. Державний суверенітет та конституційні гарантії його непорушності. Конституційно-правова відповідальність.

**1.2. Конституція України – Основний Закон держави**

Конституція як акт установчої влади народу України. Поняття, функції та властивості Конституції України. Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. Загальна характеристика Конституції України. Верховенство Конституції: найвища юридична сила, верховенство щодо міжнародних договорів. Пряма дія конституційних положень та її значення для судової практики. Правова охорона Конституції України. Конституція України та Римський статут.

**1.3. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні**

Основні концепції прав людини. Поняття, структура конституційно-правового статусу людини і громадянина. Система конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Невичерпність і невідчужуваність конституційних прав і свобод. Особисті, політичні, соціальні, економічні і культурні права та свободи. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні. Механізм реалізації, гарантії та захист (охорона) прав і свобод людини і громадянина в Україні. Принцип пропорційності та допустимі обмеження конституційних прав та свобод. Поняття та принципи громадянства України. Порядок набуття та припинення громадянства України. Конституційно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства, біженців, закордонних українців та іммігрантів.

**1.4. Основи безпосередньої демократії (прямого народовладдя)**

Поняття та суть безпосередньої демократії, її форми. Виборче право, принципи виборчого права і виборча система України. Вибори народних депутатів України. Вибори Президента України. Місцеві вибори. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності в ході виборчого процесу і результатів виборів. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.

Поняття та види референдумів. Принципи проведення референдумів. Порядок призначення всеукраїнського та місцевих референдумів. Правові наслідки всеукраїнського референдуму.

**1.5. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади**

Конституційні основи порядку формування та припинення діяльності Верховної Ради України. Функції парламенту України. Комітети, депутатські групи та фракції парламенту. Статус та повноваження народного депутата України. Гарантії депутатської діяльності. Організаційно-правові форми діяльності Верховної Ради України. Конституційні основи законодавчого процесу та інших парламентських процедур. Порядок формування коаліції депутатських фракцій. Парламентський контроль за діяльністю уряду.

Статус глави держави. Функції та повноваження Президента України. Президент України як гарант державного суверенітету та територіальної цілісності України. Припинення повноважень Президента України. Консультативні, дорадчі та інші органи і служби при Президентові України.

Поняття та функції виконавчої влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Порядок утворення, склад та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Функції та повноваження Кабінету Міністрів України. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації. Конституційні засади публічної служби. Гарантії незалежності, вимоги компетентності та несумісність службовців.

### **1.6. Конституційні засади правосуддя в Україні**

Юрисдикція судів. Участь народу у здійсненні правосуддя. Конституційні принципи правосуддя. Система судоустрою України. Конституційний статус Верховного Суду. Статус судді за Конституцією України. Призначення на посаду судді. Присяга судді. Основні засади судочинства. Судове рішення та конституційні засади його виконання. Конституційні засади фінансування судів. Винагорода судді. Конституційні принципи суддівського самоврядування та врядування. Вища рада правосуддя. Прокуратура. Професійна правнича допомога.

Конституційний статус вищих спеціалізованих судів. Законодавчі засади утворення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності та його апеляційної палати. Порядок обрання та повноваження голови апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Закон України «Про судоустрій і статус суддів».

### **1.7. Конституційна юстиція в Україні**

Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Порядок формування і склад Конституційного Суду України. Конституційні вимоги до судді Конституційного Суду України. Набуття та припинення повноважень (звільнення) судді Конституційного Суду України. Статус судді Конституційного Суду України. Повноваження (юрисдикція) Конституційного Суду України. Інститут конституційної скарги. Основні стадії конституційного провадження. Акти Конституційного Суду України та загальна обов'язковість їх виконання на території України.

### **1.8. Територіальний устрій України**

Поняття та особливості територіального устрою України. Поняття та система адміністративно-територіального устрою України. Україна як унітарна держава. Принцип поєднання централізації та децентралізації.

Конституційно-правовий статус кордонів України. Державна територія України та її елементи. Територіальний та адміністративно-територіальний устрій України. Конституційний статус Автономної Республіки Крим. Предмет відання та повноваження Автономної Республіки Крим.

Порядок ухвалення та внесення змін до Конституції Автономної Республіки Крим. Забезпечення конституційного порядку в Автономній Республіці Крим.

### **1.9. Місцеве самоврядування в Україні**

Поняття, принципи і система місцевого самоврядування України. Організаційно-правова, матеріальна та фінансова основи місцевого самоврядування. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Добровільне об'єднання територіальних громад. Органи місцевого самоврядування (порядок утворення, структура, компетенція, форми діяльності). Статути територіальних громад та правотворчість органів місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Конституційні гарантії місцевого самоврядування. Європейська хартія про місцеве самоврядування. Форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. Органи самоорганізації населення.

## II. АНТИКОРУПЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

### 2.1. Законодавство у сфері запобігання корупції.

Законодавство у сфері запобігання корупції. Суб'єкти, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Національне агентство з питань запобігання корупції. Інші спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції. Участь громадськості в заходах щодо запобігання корупції.

### 2.2. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Фінансовий контроль.

Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Обмеження спільної роботи близьких осіб.

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Інформація, що зазначається в декларації. Контроль та перевірка декларацій.

### 2.3. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків. Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення. Кримінальна відповідальність за декларування недостовірної інформації.

## III. КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ТА РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

### 3.1. Загальна характеристика

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 1950) як міжнародний багатосторонній договір держав-членів Ради Європи. Мета Конвенції (преамбула та стаття 1 Конвенції). Закріплення в СКПЛ мінімальних стандартів захисту прав. Принцип верховенства права та розкриття його окремих елементів у практиці ЄСПЛ.

Принципи тлумачення Конвенції Європейським судом з прав людини: «автономне тлумачення» основних понять та концепцій («цивільні права та обов'язки», «майно», «житло», «кримінальне обвинувачення» та інші), динамічність (концепція «Конвенція як «живий» інструмент»), ефективність, правова визначеність, принцип пропорційності та забезпечення балансу інтересів, повага до свободи розсуду держави, врахування міжнародних стандартів і принципів міжнародного права, забезпечення мінімальних гарантій прав людини і основоположних свобод.

Структура Конвенції. Протоколи до Конвенції, їх зміст та наслідки прийняття. Сфера дії Конвенції та протоколів. Обов'язки держав, які впливають із Конвенції. Негативні та позитивні зобов'язання держав, їх ознаки та прояви щодо прав, гарантованих Конвенцією. Обов'язок держав не перешкоджати зверненню до Європейського суду з прав людини.

Право на справедливий суд (пункт 1 статті 6 Конвенції). Сфера дії статті 6 Конвенції. Елементи права на справедливий суд. Структура статті 6 Конвенції. Вимоги до пункту 1 статті 6 Конвенції. Доступ до суду. Незалежність і безсторонність суду, встановленого законом. Гарантії незалежності відповідно до практики Європейського суду з прав людини. Об'єктивний та суб'єктивний критерії безсторонності. Змагальність сторін у процесі. Вмотивованість рішень національного суду. Порядок і фактична можливість оскарження судового рішення. Додержання вимоги публічності розгляду. Критерії "розумного строку". Складність справи. Поведінка заявників і компетентних органів. Важливість справи для

конкретної особи. Зобов'язання держави організувати належне відправлення правосуддя. Справедливість провадження в цілому. «Явна помилка» національного суду у контексті пункту 1 ст. 6 Конвенції. Сумісність з практикою Європейського суду з прав людини способу тлумачення та застосування національного законодавства. Публічність та обґрунтованість судового рішення. Допустимі межі обмеження права на судовий розгляд.

«Кримінальне обвинувачення» в сенсі статті 6 Конвенції. Наслідки його автономного тлумачення для правової системи. Застосування гарантій статті 6 в «кримінальній» частині до адміністративних, господарських та інших санкцій.

Принцип *non bis in idem* та перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами або істотних недоліків процедури розгляду справи, які впливають на результати розгляду справи (стаття 4 Протоколу № 7 до Конвенції).

Виправданість втручання у права, гарантовані статтями 8-11 Конвенції. Вимоги до «закону» відповідно до практики ЄСПЛ. Якість закону. Доступність закону. Чіткість та передбачуваність законодавства. Відсутність в законодавстві необхідних гарантій від свавілля як незаконність втручання. Легітимна (правомірна) мета. Необхідність в демократичному суспільстві. Дотримання принципу пропорційності.

Право на ефективний засіб правового захисту (стаття 13 Конвенції). «Ефективність» засобу правового захисту відповідно до практики ЄСПЛ. Право на відшкодування за порушене право. Співвідношення статті 13 Конвенції з іншими статтями Конвенції, зокрема, із статтею 6 Конвенції. Вимоги статті 13 Конвенції у специфічному контексті (зв'язок з національною безпекою, депортацією та ін.).

Заборона дискримінації (стаття 14 Конвенції). Загальні принципи застосування статті 14, сфера її дії. Несприятливе ставлення. Зразок для порівняння. «Захищена ознака». Форма дискримінації. Відсутність правомірної мети. Об'єктивне та розумне обґрунтування. Протокол № 12 до Конвенції, його положення та сфера дії, співвідношення зі статтею 14 Конвенції.

### **3.2. Рішення Європейського суду з прав людини**

Юрисдикція та завдання Європейського суду з прав людини. Статті 19 та 32 Конвенції.

Суб'єкти звернення до Європейського суду з прав людини. Умови прийнятності заяви. Неприйнятність заяви. Статті 33-35 Конвенції. Поняття «жертви».

Рішення Європейського суду з прав людини: структура та елементи рішень.

Види рішень Європейського суду з прав людини: рішення Великої Палати, палат, комітетів, ухвали, рішення Комісії. Консультативні висновки щодо тлумачення Конвенції і протоколів до неї.

Юридичні наслідки винесеного Європейським судом рішення. Стаття 46 Конвенції. Пілотні рішення, їх особливості та наслідки.

Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». Практика Суду як джерело права. Порядок посилання на Конвенцію та практику Суду.

Виконання рішення. Заходи індивідуального характеру та загального характеру, їх види. «Пілотні» та «квазі-пілотні» рішення ЄСПЛ щодо України, їх характеристика, наслідки та значення для правової системи України.

### **3.3. Положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у сфері цивільного права**

Поняття «прав і обов'язків цивільного характеру» в сенсі Конвенції. Спір про «право».

Сфера дії статті 8 Конвенції. Сфера «приватного життя» відповідно до практики ЄСПЛ. Право на зображення та фотографії особи. Захист репутації. Інші аспекти ідентифікації «я». Відеозйомка та подальше використання записів. Втручання у приватне життя. Виправданість втручання у світлі пункту 2 статті 8.

Свобода вираження поглядів (стаття 10 Конвенції). Сфера дії статті 10. Роль преси в демократичному суспільстві. Одержання, передача і розповсюдження інформації та ідей. Різниця між «інформацією» та «ідеями». Факти та оціночні судження. Недостовірна інформація. Спростування інформації. Інформація конфіденційного характеру. Інформація про публічних осіб. Межі критики різних категорій осіб. Фото-, відеозйомка. Обов'язки та відповідальність осіб згідно зі статтею 10. Обмеження свободи висловлювань посадовими особами. Обмеження свободи виявлення поглядів. Виправданість втручання. Вимоги пункту 2 статті 10. Співвідношення статті 8 Конвенції та статті 10.

Захист права власності (стаття 1 Протоколу № 1): обсяг і зміст; негативні і позитивні обов'язки держави. Структура статті 1 Першого протоколу. Сфера дії статті 1 Першого протоколу. Автономність тлумачення поняття «майно» у світлі практики ЄСПЛ. «Мирне володіння» своїм майном. Принцип безперешкодного користування майном. Втручання у право, гарантоване статтею 1 Першого протоколу. Позбавлення права власності. Право регламентувати використання власності відповідно до загальних інтересів. Втручання у право на власність. Виправданість втручання у право власності: законність, пропорційність, необхідність у демократичному суспільстві. Компенсація за порушення права власності.

Здійснення державою контролю над майном: загальний інтерес; податки; збори; штрафи. Правова визначеність та обґрунтовані сподівання (законні очікування).

## IV. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

### 4.1. Загальні положення цивільного права

Поняття та ознаки приватного права. Співвідношення публічного та приватного права. Цивільне право як приватне право.

Майнові відносини, які регулюються цивільним правом. Особисті немайнові відносини, які регулюються цивільним правом. Цивільно-правовий метод регулювання суспільних відносин.

Роль звичаїв у регулюванні цивільних правовідносин. Юридичне значення судової практики і судового прецеденту в правовому регулюванні цивільних відносин.

Дія цивільного законодавства в часі, просторі та за колом осіб. Зворотна сила цивільного закону. Застосування нормативно-правових актів різної юридичної сили.

Тлумачення цивільно-правових норм. Інститут аналогії в цивільному праві. Аналогія закону. Аналогія права.

Здійснення суб'єктивних цивільних прав та його межі. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Забезпечення виконання цивільних обов'язків.

Поняття і зміст суб'єктивного права на захист. Способи захисту цивільних прав. Система державних органів, які здійснюють захист цивільних прав. Способи та межі самозахисту цивільних прав.

### 4.2. Суб'єкти цивільних правовідносин

Поняття цивільної правосуб'єктності.

Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Правоздатність і дієздатність фізичних осіб. Обмеження дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Опіка та піклування.

Малолітні і неповнолітні як учасники цивільних правовідносин. Часткова дієздатність малолітніх і неповна цивільна дієздатність неповнолітніх. Надання особі повної цивільної дієздатності до досягнення повноліття.

Особливості правового статусу фізичних осіб-підприємців. Особливості правового статусу юридичної особи. Поняття і види правосуб'єктності юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Засоби індивідуалізації юридичних осіб. Класифікація юридичних осіб у цивільному праві. Організаційно-правові форми юридичних осіб, їх види. Порядок і

способи утворення та припинення юридичних осіб. Відповідальність юридичних осіб. Цивільно-правовий статус філій та представництв юридичної особи.

Держава, територіальні громади та інші публічно-правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин. Особливості участі держави у відносинах власності, у корпоративних, зобов'язальних та інших цивільно-правових відносинах.

Представництво: поняття та види. Повноваження представника. Передоручення. Представництво без повноважень та з перевищенням повноважень. Представництво за законом. Комерційне представництво. Представництво за довіреністю.

Довіреність. Форма та зміст довіреності. Види довіреності. Наслідки припинення довіреності. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

### **4.3. Об'єкти цивільних правовідносин**

Поняття і види об'єктів цивільних правовідносин. Поняття речей та їх ознаки. Класифікація речей та її правове значення. Поняття майна. Єдиний майновий комплекс підприємства як об'єкт правовідносин. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття та основні види цінних паперів. Послуги та інші дії як об'єкти цивільних правовідносин. Результати творчої діяльності як об'єкти цивільних правовідносин. Інформація як об'єкт цивільних правовідносин. Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних правовідносин. Поняття, зміст, види особистих немайнових прав. Здійснення та гарантії забезпечення особистих немайнових прав. Обмеження особистих немайнових прав. Захист особистих немайнових прав.

Поняття, види та правова характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Поняття, види та правова характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Поняття та зміст особистих немайнових прав юридичної особи. Види особистих немайнових прав юридичної особи. Захист особистих немайнових прав юридичної особи.

### **4.4. Строки та терміни. Позовна давність**

Поняття строку та терміну. Визначення строку та терміну. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку.

Поняття та значення строку давності. Види строків давності. Обчислення позовної давності, зміна її тривалості. Початок перебігу позовної давності. Зупинення, переривання та поновлення перебігу позовної давності. Наслідки спливу позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

### **4.5. Речові права**

Загальні положення про речові права. Ознаки речових прав. Види речових прав.

Поняття права власності: суб'єктивний та об'єктивний критерії. Власність і право власності: співвідношення. Зміст права власності. Форми і види права власності за законодавством України. Підстави набуття та припинення права власності. Юридичні гарантії здійснення права власності. Реєстрація речових прав: порядок та правове значення.

Право власності Українського народу. Право приватної власності фізичних осіб: поняття, ознаки, суб'єкти, об'єкти і особливості здійснення. Право власності юридичних осіб: поняття, ознаки, суб'єкти, об'єкти і особливості права власності окремих видів юридичних осіб. Право державної власності: поняття, ознаки, суб'єкти, об'єкти і особливості здійснення. Право комунальної власності: поняття, ознаки, суб'єкти, об'єкти і особливості здійснення. Право спільної власності та його види. Поняття спільної часткової власності. Права та обов'язки учасників спільної часткової власності. Право переважної купівлі частки в спільній власності. Право спільної сумісної власності.

Поняття та види речових прав на чуже майно. Загальна характеристика володіння чужим майном. Поняття та види сервітутів. Припинення сервітутів.

Цивільно-правові способи захисту права власності. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Захист прав власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов). Захист прав володільця, який не є власником. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту). Позов про визнання права власності. Відповідальність державних органів за видання актів, які порушують права власників. Відповідальність за неправомірне втручання у здійснення власниками своїх повноважень. Судовий розгляд справ про захист права власності.

#### **4.6. Правочини в цивільному праві**

Поняття та правова природа правочину. Види правочинів. Односторонні, двосторонні та багатосторонні правочини. Оплатні і безоплатні правочини. Реальні і консенсуальні правочини. Умовні правочини.

Загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину. Презумпція правомірності правочину. Сторони у правочині. Зміст правочину. Форма правочину. Способи волевиявлення. Єдність (відповідність) волі та волевиявлення у правочині. Правочини, які можуть вчинятися усно. Вимоги до письмової форми правочину. Правочини, які належить вчиняти у письмовій формі. Нотаріальне посвідчення правочину. Державна реєстрація правочину. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.

Недійсність правочину та її види. Нікчемні та оспорювані правочини. Недійсність частини правочину. Визнання правочину недійсним. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності правочину. Розгляд спорів про визнання правочинів недійсними.

Правові наслідки недодержання вимоги: щодо письмової форми правочину, про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину, договору.

Правові наслідки вчинення правочину: малолітньою особою за межами її цивільної дієздатності; неповнолітньою особою за межами її цивільної дієздатності; фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена, за межами її цивільної дієздатності; без дозволу органу опіки та піклування; дієздатною фізичною особою, яка у момент його вчинення не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними; недієздатною фізичною особою.

Правові наслідки укладення юридичною особою правочину, якого вона не мала права вчиняти. Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок, вчинений з метою, що суперечить інтересам держави і суспільства. Правові наслідки правочину, який вчинено: під впливом помилки, обману, насильства, тяжкої обставини, у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною. Правові наслідки фіктивного правочину. Правові наслідки удаваного правочину.

#### **4.7. Загальні положення про зобов'язання і договори**

Поняття та основні риси цивільно-правового зобов'язання. Підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань. Види цивільно-правових зобов'язань. Матеріальний та юридичний об'єкт зобов'язання.

Суб'єкти цивільно-правового зобов'язання. Треті особи у зобов'язанні. Множинність осіб у зобов'язанні. Підстави заміни кредитора та боржника у зобов'язанні. Зміст зобов'язальних правовідносин.

Поняття виконання зобов'язання. Умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання: сторони та треті особи. Виконання обов'язку боржника іншою особою. Виконання зобов'язання частинами. Строк (термін) виконання зобов'язання. Дострокове виконання зобов'язання. Місце виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса, нотаріальної контори. Зустрічне виконання зобов'язання. Виконання зобов'язання, в якому беруть участь кілька кредиторів або кілька боржників. Дольове, солідарне, субсидіарне зобов'язання. Виконання зобов'язання третьою особою. Покладення виконання зобов'язання на користь третьої особи. Предмет виконання

зобов'язання. Альтернативне та факультативне зобов'язання. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язання. Виконання грошового зобов'язання. Валюта виконання грошового зобов'язання. Черговість погашення вимог за грошовим зобов'язанням. Підтвердження виконання зобов'язання.

Забезпечення виконання зобов'язання. Особливості забезпечувальних зобов'язань. Способи (види) забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання, її види та форми. Предмет неустойки. Поручка як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Відповідальність поручителя. Права поручителя, який виконав зобов'язання. Припинення поручки. Гарантія як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Принципи гарантії. Суб'єкти відносин гарантії. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого завдатком. Відмінність завдатку від авансу. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язання. Види застави. Предмет застави. Форма договору застави. Права та обов'язки заставодавця та заставодержателя. Наступна застава (перезастава). Звернення стягнення на заставлене майно. Особливості застави майнових прав. Особливості застави цінних паперів. Притримання. Основні риси притримання як способу забезпечення виконання зобов'язання. Обов'язки кредитора, який притримує річ у себе. Інші способи забезпечення виконання зобов'язання.

Поняття припинення зобов'язання та способів припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання виконанням. Припинення зобов'язання зарахуванням: поняття та основні умови. Припинення зобов'язання переданням відступного. Припинення зобов'язання зарахуванням. Домовленість сторін як спосіб припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання прощенням боргу. Неможливість виконання як підстава припинення зобов'язання. Припинення зобов'язання поєднанням боржника та кредитора в одній особі. Випадки припинення зобов'язання смертю фізичної особи. Припинення зобов'язання ліквідацією юридичної особи.

Порушення зобов'язання. Правові наслідки порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення зобов'язання. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності. Функції, форми та види цивільно-правової відповідальності. Договірна та недоговірна відповідальність. Одностороння відмова від зобов'язання. Відповідальність боржника за дії інших осіб. Субсидіарна відповідальність. Особливості цивільно-правової відповідальності за невиконання або неналежне виконання грошових зобов'язань. Загальні та спеціальні умови цивільно-правової відповідальності. Протиправність поведінки особи. Умови, що виключають протиправність поведінки особи. Поняття шкоди та збитків. Склад збитків. Співвідношення збитків та неустойки. Причинний зв'язок між протиправною поведінкою та шкідливим результатом. Поняття та форми вини в цивільному праві. Випадки відповідальності без вини в цивільному праві та їх обґрунтування. Підстави звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.

Поняття, сутність та значення цивільно-правового договору. Договір як правочин та як правовідносини. Прояв принципу свободи договору. Функції цивільно-правового договору. Види цивільно-правових договорів. Поіменовані та непоіменовані договори. Реальні та консенсуальні договори. Договори двосторонні та односторонні. Договори оплатні та безоплатні. Попередній договір. Договір приєднання. Обов'язкові договори, публічний договір. Договір на користь третьої особи. Зміст договору як підстави виникнення цивільних правовідносин. Поняття та значення істотних умов договору. Істотні умови договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Звичайні та випадкові умови договору. Типові умови договору. Тлумачення умов договору. Стадії укладення цивільно-правового договору. Поняття та основні ознаки пропозиції укласти договір (оферти). Поняття та основні ознаки акцепту. Строки прийняття оферти. Форма договору. Момент укладення договору. Місце укладення договору. Договір та правові акти органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого

самоврядування. Вирішення переддоговірних спорів. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Підстави для зміни або розірвання договору. Форма зміни або розірвання договору. Правові наслідки зміни або розірвання договору.

#### **4.8. Окремі види зобов'язань**

Купівля-продаж. Система договорів купівлі-продажу за Цивільним кодексом України.

Дарування.

Найм (оренда). Система договорів найму.

Позичка.

Підряд.

Виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт і суміжні цивільно-правові договори.

Договори послуг.

Зберігання.

Страхування.

Доручення.

Комісія.

Управління майном.

Позика. Кредит. Банківський вклад.

Факторинг.

Банківський рахунок.

Розрахунки. Система розрахунків.

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Комерційна концесія.

Спільна діяльність.

Недоговірні зобов'язання із правомірних дій. Публічна обіцянка винагороди. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Зобов'язання із відшкодування шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду та моральну шкоду.

**4.9. Правові основи спадкування.** Поняття спадкового права. Правове регулювання відкриття спадщини. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Здійснення права на спадкування. Інститут прийняття спадщини у спадковому праві. Порядок оформлення спадкових прав. Свідоцтво про право на спадщину. Особливості спадкування прав та обов'язків, що належали учасникові господарського товариства. Особливості спадкування акцій. Спадковий договір.

## **V. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

### **5.1. Загальні положення про право інтелектуальної власності**

Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Джерела права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Первісні та похідні суб'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Строк чинності прав інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності. Співвідношення механізму охорони об'єктів авторського права та патентного права, засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Державна система охорони інтелектуальної власності.

### **5.2. Авторське право та суміжні права**

Поняття авторського права. Характеристика основних принципів авторського права. Джерела авторського права і суміжних прав.

Міжнародно-правова охорона авторських прав. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Всесвітня конвенція про авторське право. Міжнародна конвенція про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми.

Ознаки твору. Поняття службових творів, проблемні питання, пов'язані з використанням таких творів. Характеристика літературних та музичних творів. Виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори. Комп'ютерні програми. Бази даних. Драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки. Аудіовізуальні твори. Твори образотворчого та ужиткового мистецтва. Твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва. Фотографічні твори. Переклад як об'єкт авторського права. Похідні твори. Правові режими інших об'єктів авторського права. Правова охорона частини твору.

Суб'єкти авторського права. Первісні та похідні суб'єкти авторського права. Поняття співавторства. Види співавторства. Презумпція авторства. Знак охорони авторського права.

Зміст авторського права. Поняття та зміст особистих немайнових прав автора. Поняття, зміст, види майнових прав автора. Вичерпання майнових прав. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір. Авторська винагорода, її види, розмір і порядок виплати. Строк дії авторського права. Право доступу до твору образотворчого мистецтва. Поняття права слідування. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір. Перехід авторського права у спадщину. Перехід творів у суспільне надбання.

Передача (відчуження) майнових прав суб'єктів авторського права. Передача права на використання твору. Договір замовлення на створення твору. Договори на право використання творів. Вільне використання творів. Вільне копіювання, модифікація і декомпіляція комп'ютерних програм. Обмеження майнових авторських прав. Відповідальність за невиконання авторського договору.

Поняття суміжних прав. Об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав.

Виникнення і здійснення суміжних прав. Знак охорони суміжних прав. Особисті немайнові права виконавців та права на ім'я (назву) виробників фонограм, відеограм і організацій мовлення. Майнові права суб'єктів виконавців, виробників фонограм і виробників відеограм, організацій мовлення. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм, відеограм і організацій мовлення. Використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою. Розпорядження суміжними майновими правами. Строк дії суміжних прав.

Способи управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав. Колективне управління майновими авторськими і (або) суміжними правами. Організації колективного управління. Функції організацій колективного управління.

Порушення авторського права і суміжних прав. Піратство. Плагіат. Камкординг, кардшейрінг. Способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав. Порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет. Зобов'язання постачальників послуг хостингу щодо забезпечення захисту авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет. Способи забезпечення позову у справах про порушення авторського права і суміжних прав.

### **5.3. Загальні положення права промислової власності**

Система права промислової власності. Поняття та принципи права промислової власності. Науково-технічна творчість та правова охорона її результатів. Джерела права промислової власності.

Міжнародно-правова охорона промислової власності. Міжнародно-правові акти у сфері охорони об'єктів прав промислової власності. Основні положення Паризької

конвенції про охорону промислової власності: принцип національного режиму, охорона прав, пріоритети. Договір про патентну кооперацію. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків. Договір про закони щодо товарних знаків. Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг з метою реєстрації знаків. Віденська угода про введення Міжнародної класифікації зображувальних елементів. Локарнська угода про ведення Міжнародної класифікації промислових знаків.

Суб'єкти, об'єкти та зміст права промислової власності. Право на подання заявки. Строк чинності прав промислової власності. Обмеження майнових прав промислової власності. Співвідношення права власності та права на результати творчої діяльності. Правовий статус представників у справах інтелектуальної власності (патентні повірені).

Захист прав промислової власності. Відповідальність за порушення прав промислової власності.

#### **5.4. Право інтелектуальної власності на винаходи і корисні моделі**

Об'єкти винаходу (корисної моделі), яким надається правова охорона. Об'єкти, на які не поширюється правова охорона згідно з Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі».

Суб'єкти прав на винаходи і корисні моделі. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі. Умови надання правової охорони винаходу (корисній моделі). Рівень техніки. Патент. Строки дії патентів. Обсяг правової охорони, що надається патентом.

Права на одержання патенту на винахід (корисну модель). Право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель). Право першого заявника.

Порядок одержання патенту на винахід (корисну модель). Оформлення заявки. Вимоги до документів заявки. Вимоги щодо єдиності під час складання заявки на винахід (корисну модель). Дії, які вважаються використанням винаходу (корисної моделі). Формула винаходу (корисної моделі). Дата подання заявки. Пріоритет. Експертиза заявки. Відкликання заявки. Перетворення заявок. Тимчасова правова охорона. Міжнародна заявка.

Державна реєстрація патенту. Публікації про видачу патенту. Оскарження рішення за заявою. Видача патенту. Форма і зміст патенту. Розсекречування секретного винаходу (корисної моделі).

Порядок одержання патенту України на винахід на підставі міжнародної заявки. Склад документів для одержання патенту на винахід на підставі міжнародної заявки. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах.

Права, що впливають із патенту. Обов'язки, що впливають із патенту. Використання винаходу (корисної моделі). Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель). Порядок оформлення прав на винаходи, корисні моделі, що становлять державну таємницю, та їх використання. Примусова ліцензія.

Порушення прав власника патенту на винахід (корисну модель). Способи захисту прав на винахід (корисну модель). Дії, які не визнаються порушенням патентних прав. Право попереднього користування.

Припинення дії патенту на винахід (корисну модель). Визнання патенту на винахід (корисну модель) недійсним.

#### **5.5. Право інтелектуальної власності на промислові зразки**

Промисловий зразок як об'єкт правової охорони. Об'єкти промислового зразка. Об'єкти, що не можуть отримати правову охорону як промислові зразки. Суттєві ознаки промислового зразка.

Законодавство у сфері охорони промислових зразків. Гаазька конвенція про міжнародну реєстрацію промислових зразків. Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків.

Процедура патентування промислових зразків. Право на одержання патенту на промисловий зразок. Умови надання правової охорони промислового зразку. Умови патентоспроможності промислового зразка. Строк дії патенту на промисловий зразок.

Дострокове припинення дії патенту на промисловий зразок. Обсяг правової охорони, що надається патентом на промисловий зразок.

Порядок одержання патенту на промисловий зразок. Заявка на промисловий зразок. Пріоритет. Експертиза заявки на промисловий зразок. Відкликання заявки на промисловий зразок. Процедура міжнародної реєстрації промислових зразків.

Публікація, реєстрація та видача патенту на промисловий зразок. Оскарження рішення за заявкою на промисловий зразок.

Права та обов'язки, що випливають з патенту на промисловий зразок. Використання промислового зразку. Дії, які не визнаються порушенням патентних прав. Право попереднього користування. Примусова ліцензія.

Порушення прав власника патенту на промисловий зразок. Способи захисту прав на промисловий зразок. Припинення дії патенту на промисловий зразок та визнання його недійсним.

### **5.6. Право інтелектуальної власності на комерційні найменування**

Правова охорона комерційних найменувань. Співвідношення понять «комерційне найменування», «фірмове найменування», «найменування юридичної особи».

Умови надання правової охорони комерційним найменуванням. Суб'єкти прав на комерційні найменування. Підстави виникнення прав інтелектуальної власності на комерційне найменування. Види майнових прав інтелектуальної власності на комерційні найменування. Особливості передачі майнових прав на комерційне найменування.

Захист прав на комерційні найменування. Припинення чинності прав інтелектуальної власності на комерційне найменування.

### **5.7. Право інтелектуальної власності на торговельні марки (знаки для товарів і послуг)**

Поняття та функції торговельних марок. Торговельна марка як об'єкт правової охорони. Види торговельних марок. Нетрадиційні торговельні марки. Добре відомі торговельні марки. Визнання марки добре відомою.

Законодавство України про охорону прав на торговельні марки. Положення Паризької конвенції про охорону промислової власності, що стосуються торговельних марок. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків. Договір про закони щодо товарних знаків. Переваги Мадридської системи міжнародної реєстрації торговельних марок. Порівняння Мадридської Угоди про міжнародну реєстрацію знаків і Протоколу до цієї Угоди. Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніццька класифікація). Міжнародна реєстрація торговельних марок.

Умови надання правової охорони торговельній марці. Підстави для відмови в наданні правової охорони торговельній марці. Оформлення прав інтелектуальної власності на торговельну марку. Обсяг правової охорони, що надається свідоцтвом на знак для товарів і послуг.

Заявка на знак для товарів і послуг. Експертиза заявки. Внесення змін до заявки. Поділ заявки. Відкликання заявки. Пріоритет. Публікація про видачу свідоцтва на знак для товарів і послуг. Державна реєстрація торговельної марки. Оскарження рішення за заявкою. Реєстрація прав на торговельну марку іноземними особами або особами без громадянства.

Строк дії свідоцтва на знак для товарів і послуг. Право повторної реєстрації. Дострокове припинення свідоцтва. Визнання свідоцтва не дійсним.

Права, що випливають зі свідоцтва на знак для товарів і послуг. Використання знаку для товарів і послуг. Обов'язки власника свідоцтва на знаки для товарів і послуг.

Доменні імена. Співвідношення понять торговельної марки та доменного імені. Особливості охорони прав на доменні імена. Кіберсквотінг та захист від нього.

Порушення прав власника торговельної марки. Дії, що не вважаються порушенням прав на торговельну марку. Вичерпання прав на торговельну марку. Право попереднього користувача. Способи захисту прав на торговельну марку.

### **5.8. Право інтелектуальної власності на географічні зазначення (зазначення походження товарів)**

Правова охорона географічного зазначення. Співвідношення правового регулювання географічних зазначень та торговельних марок.

Надання правової охорони зазначенням походження товарів. Умови надання правової охорони. Підстави для відмови в наданні правової охорони кваліфікованому зазначенню походження товарів.

Порядок реєстрації кваліфікованого зазначення походження товарів та/або права на його використання. Суб'єкти права на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару. Заявка на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару. Експертиза заявки. Оскарження рішення за заявкою. Реєстрація кваліфікованого зазначення походження товарів та/або права на його використання. Видача свідоцтва на право використання кваліфікованого зазначення походження товарів.

Права та обов'язки, що впливають з реєстрації кваліфікованого зазначення походження товарів та/або права на його використання. Обсяг правової охорони, що надається реєстрацією права на використання кваліфікованого зазначення походження товару. Використання кваліфікованого зазначення походження товару.

Підстави для визнання недійсною та припинення правової охорони кваліфікованого зазначення походження товару. Порядок визнання правової охорони кваліфікованого зазначення походження товару недійсною та припинення її дії.

Захист прав на використання зазначення походження товару. Порушення прав на зазначення походження товару. Способи захисту прав на зазначення походження товару.

### **5.9. Право інтелектуальної власності на наукові відкриття**

Правова охорона наукових відкриттів. Поняття наукового відкриття. Співвідношення наукового відкриття та винаходу. Право на наукове відкриття. Права автора наукового відкриття. Порядок засвідчення та охорони права на наукове відкриття.

### **5.10. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторські пропозиції**

Поняття раціоналізаторської пропозиції. Об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Співвідношення раціоналізаторської пропозиції та винаходу (корисної моделі). Умови надання правової охорони раціоналізаторським пропозиціям. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Зміст права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права автора раціоналізаторської пропозиції. Права юридичної особи, яка визнала пропозицію раціоналізаторською.

### **5.11. Право інтелектуальної власності на компоновання (топографії) інтегральних мікросхем**

Поняття топографії інтегральної мікросхеми та її компоновання. Умови охороноздатності компоновання інтегральної мікросхеми. Умови надання правової охорони на топографію інтегральних мікросхем.

Державна реєстрація компоновання інтегральної мікросхеми. Експертиза заявки. Видача свідоцтва. Строк дії свідоцтва. Оскарження рішення за заявкою.

Права та обов'язки, що впливають з реєстрації топографії інтегральних мікросхем. Використання зареєстрованої топографії інтегральних мікросхем без дозволу власника. Визнання прав інтелектуальної власності на компоновання інтегральної мікросхеми недійсними. Захист прав на компоновання інтегральної мікросхеми.

### **5.12. Право інтелектуальної власності на сорти рослин та породи тварин**

Охорона прав на селекційні досягнення.

Поняття та ознаки сорту рослин. Законодавство України про охорону прав на сорти рослин. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин.

Критерії охороноздатності сорту рослин. Назва сорту рослин. Придатність сорту для поширення в Україні. Умови та порядок набуття прав інтелектуальної власності на сорти

рослин. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, порядок їх набуття. Державна реєстрація прав на сорт рослин. Строк чинності прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Примусова ліцензія на використання сорту рослин. Вичерпання майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Обмеження майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Обов'язки щодо використання назви сорту рослин.

Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Визнання права на сорт рослин недійсним.

Порушення прав інтелектуальної власності на сорти рослин. Захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин.

Поняття та ознаки селекційного досягнення в галузі тваринництва. Законодавство України про охорону прав на породи тварин. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на породу тварин. Майнові права інтелектуальної власності на породу тварин, порядок їх набуття.

Строк чинності прав інтелектуальної власності на породу тварин. Захист прав інтелектуальної власності на породи тварин.

### **5.13. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю**

Поняття та ознаки комерційної таємниці. Права інтелектуальної власності на комерційну таємницю, їх загальна характеристика. Строк правової охорони комерційної таємниці. Комерційна таємниця і ноу-хау. Суб'єкти прав на комерційну таємницю. Підстави виникнення і припинення прав на комерційну таємницю. Захист права на комерційну таємницю.

### **5.14. Договори у сфері інтелектуальної власності**

Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Форми договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів у сфері інтелектуальної власності.

Авторський договір та його види. Сторони та істотні умови авторського договору. Права та обов'язки сторін авторського договору. Авторська винагорода. Строк дії авторського договору та підстави його припинення.

Ліцензія на використання об'єкту права інтелектуальної власності. Види ліцензій.

Ліцензійний договір на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Сторони ліцензійного договору, їх права та обов'язки. Істотні умови ліцензійного договору. Строк дії ліцензійного договору. Субліцензійний договір.

Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, його сторони та істотні умови.

Договір про передання (відчуження) виключних майнових прав інтелектуальної власності, його форма та істотні умови.

Договір комерційної концесії (франчайзингу). Форма договору комерційної концесії. Права та обов'язки сторін договору комерційної концесії. Особливі умови договору комерційної концесії. Припинення договору комерційної концесії.

Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Договір про трансфер технологій. Істотні умови договору про трансфер технологій.

### **5.15. Захист прав інтелектуальної власності**

Поняття та система захисту прав інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Адміністративний порядок захисту прав інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні. Захист прав інтелектуальної власності в процедурах Антимонопольного комітету України.

Загальні та спеціальні способи захисту прав інтелектуальної власності. Судовий порядок захисту прав інтелектуальної власності. Співвідношення висновку судового експерта з іншими засобами доказування у справах щодо об'єктів інтелектуальної власності. Види судових експертиз у сфері інтелектуальної власності. Підстави призначення судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності. Порядок призначення судової експертизи. Проведення судової експертизи об'єктів права інтелектуальної власності. Допит експерта в суді. Оцінка судом висновку судового експерта.

Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності та її види.

#### **5.16. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної власності**

Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної власності. Види недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної власності.

Неправомірне використання позначень та товару іншого виробника. Копіювання зовнішнього вигляду виробу. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері інтелектуальної власності.

#### **5.17. Міжнародно-правове співробітництво у сфері інтелектуальної власності**

Всесвітня організація інтелектуальної власності: мета створення, завдання, основні функції. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Світова організація торгівлі. Загальна характеристика Угоди TRIPS (Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності). Приєднання України до СОТ. Захист права інтелектуальної власності згідно з частиною III Угоди TRIPS. Процедури та штрафи, що можуть бути застосовані за порушення прав інтелектуальної власності згідно з Угодою TRIPS.

Положення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в частині, що стосуються прав інтелектуальної власності. Стандарти захисту прав інтелектуальної власності за Угодою про асоціацію.

## **VI. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО**

### **6.1. Загальні засади правового регулювання господарських відносин**

Господарські відносини: поняття, види, відмежування від суміжних правовідносин. Господарська діяльність. Загальні принципи господарювання. Загальні та спеціальні законодавчі акти, які регулюють окремі види господарської діяльності. Міжнародно-правові акти в системі регулювання господарської діяльності. Учасники відносин у сфері господарювання. Методи господарського права, їх особливості, відмінності від методів цивільного та адміністративного права. Судова практика та звичай у системі господарського права.

### **6.2. Основні напрями та форми участі держави і органів місцевого самоврядування у сфері господарювання**

Засоби державного регулювання господарської діяльності. Державне замовлення. Ліцензування, патентування та квотування у господарській діяльності. Повноваження державних органів щодо здійснення контролю за наявністю ліцензій у суб'єктів господарювання. Технічне регулювання у сфері господарювання. Стандартизація і сертифікація. Захист державою економічної конкуренції.

Обмеження монополізму та сприяння змагальності у сфері господарювання. Державний контроль і нагляд за господарською діяльністю. Компетенція державних органів щодо здійснення контролю і нагляду. Особливості управління господарською діяльністю у державному та комунальному секторах економіки. Участь держави у захисті прав суб'єктів господарювання та споживачів. Відносини суб'єктів господарювання з органами місцевого самоврядування

### **6.3. Суб'єкти господарських правовідносин**

Суб'єкти господарювання та суб'єкти організаційно-господарських повноважень: поняття, види, їх спільні та відмінні риси. Правосуб'єктність суб'єктів господарювання. Визначення правового статусу суб'єктів господарських правовідносин. Печатка суб'єкта господарювання. Фіктивна діяльність суб'єкта господарювання. Правове регулювання державної реєстрації суб'єктів господарювання. Утворення суб'єктів господарювання, правові підстави. Ліквідація, реорганізація суб'єктів господарювання.

Фізичні особи як суб'єкти господарювання. Особливості статусу іноземних суб'єктів господарювання. Особливості правового становища підприємства за Господарським та Цивільним кодексами України.

Господарські товариства як суб'єкти господарювання. Види господарських товариств. Типи акціонерних товариств відповідно до Закону України "Про акціонерні товариства". Заснування, виділ та припинення акціонерного товариства. Особливості правового становища державних акціонерних товариств. Види та організаційні форми підприємств. Організаційна структура підприємств. Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) підприємства. Управління підприємством.

Корпоративні відносини в господарських товариствах: поняття, суб'єктний склад, зміст та припинення. Господарське об'єднання як суб'єкт організаційно-господарських повноважень. Види об'єднань підприємств та їх організаційно-правові форми. Специфіка правового статусу холдингових компаній. Захист інтересів залежних підприємств у відносинах контролю-підпорядкування.

Державні та комунальні унітарні підприємства. Господарські зобов'язання державного унітарного та державного комунального підприємств, щодо вчинення яких є заінтересованість. Значні господарські зобов'язання державного унітарного підприємства.

Особливості правового статусу підприємств колективної власності. Господарська діяльність кооперативів. Виробничий кооператив. Споживча кооперація. Підприємства споживчої кооперації.

Приватні підприємства. Фермерське господарство. Підприємство з іноземними інвестиціями. Іноземне підприємство.

Особливості правового становища міністерств/відомств як суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Специфіка правового становища органів місцевого самоврядування, саморегулювальних організацій як суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

#### **6.4. Майнова основа господарювання**

Поняття та види майна у сфері господарювання, порядок його використання та джерела формування. Вклади учасників та засновників господарського товариства. Правові титули майна суб'єктів господарських відносин: основні, додаткові правові титули, основні засади їх використання.

Корпоративні права: поняття, види, порядок набуття, використання та припинення, проблеми вдосконалення правового режиму корпоративних прав. Цінні папери, їх поняття та види. Умови і порядок випуску цінних паперів суб'єктами господарювання. Придбання цінних паперів суб'єктами господарювання.

Особливості правового режиму (в т.ч. засобів захисту) державної власності. Приватизація державного та комунального майна.

#### **6.5. Використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності.**

Регулювання відносин щодо використання у господарській діяльності прав інтелектуальної власності. Об'єкти прав інтелектуальної власності у сфері господарювання. Правомочності щодо використання винаходу, корисної моделі та промислового зразка. Правомочності щодо використання торговельної марки. Правомочності щодо використання торговельної марки, право на яку належить кільком особам. Правомочності суб'єктів господарювання щодо комерційного найменування. Правомочності щодо використання

географічного зазначення. Використання назви країни походження товару. Правомочності суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці

### **6.6. Загальні положення про господарські зобов'язання і господарські договори**

Поняття, підстави виникнення та види господарських зобов'язань. Розмежування понять «цивільне зобов'язання» та «господарське зобов'язання».

Поняття, ознаки, види господарських договорів та форми/шляхи регулювання договірних відносин. Розмежування господарських, цивільних і адміністративних договорів. Тлумачення господарських договорів. Умови та порядок укладення господарських договорів.

Співвідношення понять «істотні умови договору» та «обов'язкові умови договору». Форма господарського договору та особливості модифікації письмової форми договору.

Виконання господарських договорів. Поняття виконання договору. Принципи виконання договору. Суб'єкти виконання договору. Місце і час виконання договірних зобов'язань. Предмет і спосіб виконання договірних зобов'язань.

Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань. Неустойка, її форми та види. Застава та її види. Порука. Гарантія. Завдаток. Притримання.

Припинення господарських договорів. Припинення господарського зобов'язання виконанням. Припинення господарського зобов'язання зарахуванням. Припинення господарського зобов'язання за домовленістю сторін. Припинення господарського зобов'язання у разі поєднання його сторін в одній особі. Припинення господарського зобов'язання неможливістю виконання. Недійсність господарського зобов'язання.

### **6.7. Окремі види господарської діяльності**

Господарсько-торговельна діяльність. Організаційні форми торговельної діяльності. Порядок заняття торговельною діяльністю та правила торговельного обслуговування населення. Правове регулювання застосування реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій. Правове регулювання окремих видів посередницько-торговельної діяльності: поставка, контракція сільськогосподарської продукції, енергопостачання, біржова торгівля, оренда майна та лізинг, міна (бартер) та інші договори.

Комерційне посередництво (агентські відносини). Агентські договори.

Капітальне будівництво.

Правове регулювання інноваційної діяльності. Об'єкти інноваційної діяльності. Правові форми комерціалізації інноваційних продуктів: договори на створення і передачу науково-технічної продукції та інші договори, передача майнових прав на об'єкти інтелектуальної (промислової) власності як вкладів до статутних капіталів створюваних суб'єктами господарювання.

Правове регулювання діяльності ринків фінансових послуг. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Правове регулювання банківської діяльності. Національний банк України. Правове регулювання страхової діяльності. Правове регулювання ринку цінних паперів. Аудит. Аудиторська палата України.

Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання.

Зовнішньоекономічна діяльність.

Правове регулювання інвестиційної діяльності.

Спеціальні режими господарювання.

### **6.8. Економічна конкуренція і захист права інтелектуальної власності.**

Співвідношення економічної конкуренції та монополізму. Державне регулювання відносин у сфері економічної конкуренції: причини, мета, принципи та органи. Правовий статус та компетенція Антимонопольного комітету України. Визначення та класифікація порушень у сфері економічної конкуренції.

Концентрація суб'єктів господарювання: поняття, види, випадки обов'язкового отримання попереднього дозволу.

Монополістичні зловживання: суб'єкт/суб'єкти, заборонені дії, відповідальність та порядок її застосування.

Недобросовісна конкуренція, її поняття та види Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання. Зловживання монополістичним становищем. Антиконтурентні узгоджені дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання.

Особливості застосування відповідальності за порушення вимог антимонопольно-конкурентного законодавства Проблеми судової практики, пов'язаної із застосуванням антимонопольного законодавства.

### **6.9. Господарська відповідальність**

Особливості господарсько-правової відповідальності як виду юридичної відповідальності. Господарське правопорушення як підстава для застосування господарсько-правової відповідальності. Застосування господарсько-правової відповідальності. Реалізація господарсько-правової відповідальності.

Відшкодування збитків у сфері господарювання.

Співвідношення понять «господарсько-правова відповідальність» та «господарсько-правові санкції». Спільні та відмінні риси неустойки (Цивільний кодекс України) та штрафних санкцій (Господарський кодекс України). Розмір та порядок застосування штрафних санкцій. Строк нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання. Оперативно-господарські санкції.

Особливості відповідальності за прострочення виконання грошових та не грошових зобов'язань. Адміністративно-господарські санкції та їх відмінність від адміністративної відповідальності.

## **VII. ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС**

### **7.1. Загальні положення господарського процесуального права**

Форми і засади (принципи) господарського судочинства. Законодавство про господарське судочинство. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Право на звернення до господарського суду. Правнича допомога. Способи судового захисту. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення. Основні положення досудового врегулювання спору.

### **7.2 Юрисдикція господарських судів**

Предметна та суб'єктна юрисдикція господарських судів. Юрисдикція господарських судів щодо кількох пов'язаних між собою вимог. Право сторін на передачу спору на розгляд третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу. Право сторін на передачу спору на розгляд іноземного суду. Інстанційна юрисдикція.

Територіальна юрисдикція (підсудність). Пред'явлення позову за місцезнаходженням чи місцем проживання відповідача.

Підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя. Підсудність справ за вибором позивача. Виключна підсудність справ. Передача справ з одного суду до іншого суду.

### **7.3. Суб'єкти господарських процесуальних правовідносин**

Склад суду. Відводи. Одноособовий або колегіальний розгляд. Недопустимість повторної участі судді у розгляді справи.

Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.

Учасники судового процесу. Учасники справи. Склад учасників справи. Права та обов'язки учасників справи. Зловживання процесуальними правами, їх види та дії суду у

випадку наявності таких зловживань. Процесуальна правоздатність та процесуальна дієздатність.

Сторони в судовому процесі. Процесуальні права та обов'язки сторін. Участь у справі кількох позивачів або відповідачів. Залучення до участі у справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Наслідки незалучення у справу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору.

Процесуальне правонаступництво.

Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Особливості участі у судовому процесі осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах юридичної особи у спорах про відшкодування збитків, завданих їй посадовою особою.

Представники. Участь у справі представника, його повноваження. Законні представники. Особи, які не можуть бути представниками. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Інші учасники судового процесу. Помічник судді. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Свідок. Особи, які не можуть бути допитані як свідки. Відмова свідка від давання показань на вимогу суду. Експерт. Експерт з питань права. Спеціаліст. Перекладач.

#### **7.4. Докази та доказування в господарському процесі**

Докази. Обов'язок доказування і подання доказів. Підстави звільнення від доказування. Належність та допустимість доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів. Подання та витребування доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Судові доручення щодо збирання доказів. Оцінка доказів.

Показання свідків. Заява свідка. Виклик свідка. Письмове опитування учасників справи в якості свідків.

Речові докази. Зберігання речових доказів. Повернення речових доказів. Письмові докази. Зберігання та повернення оригіналів письмових доказів.

Електронні докази. Зберігання та повернення оригіналів електронних доказів.

Призначення експертизи судом. Проведення експертизи на замовлення учасників справи. Ухвала про призначення експертизи. Збирання матеріалів для проведення експертизи. Проведення експертизи. Висновок експерта та вимоги до нього. Оцінка висновку експерта судом. Комісійна експертиза. Комплексна експертиза. Додаткова або повторна експертиза.

Висновок експерта у галузі права. Зміст висновку експерта у галузі права. Оцінка висновку експерта у галузі права судом.

Забезпечення доказів. Підстави та порядок забезпечення доказів. Заява про забезпечення доказів. Розгляд заяви про забезпечення доказів.

#### **7.5. Процесуальні строки**

Види процесуальних строків. Розумність процесуальних строків. Обчислення процесуальних строків. Початок і закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Наслідки пропуску процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків.

#### **7.6. Судові виклики і повідомлення**

Повідомлення і виклики, що здійснюються судом. Зміст ухвали про повідомлення чи виклик. Офіційне оприлюднення оголошень у справах.

#### **7.7. Судові витрати**

Види судових витрат. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат. Витрати на професійну правничу допомогу. Витрати,

пов'язані із залученням (викликом) свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, проведенням експертиз. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи. Розподіл судових витрат. Розподіл витрат у разі визнання позову, закриття провадження у справі або залишення позову без розгляду.

#### **7.8. Заходи процесуального примусу**

Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Попередження і видалення із залу судового засідання. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом. Штраф.

#### **7.9. Забезпечення позову**

Підстави для забезпечення позову. Заходи забезпечення позову. Порядок подання та розгляд заяви про забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Скасування зустрічного забезпечення. Заміна одного заходу забезпечення позову іншим. Виконання ухвали про забезпечення позову. Скасування заходів забезпечення позову. Відшкодування збитків, завданих забезпеченням позову.

#### **7.10. Наказне провадження**

Стягнення на підставі судового наказу. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Підсудність. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови та наслідки відмови у видачі судового наказу. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Надіслання боржникові копії судового наказу. Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання. Розгляд заяви про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу. виправлення помилки в судовому наказі, визнання судового наказу таким, що не підлягає виконанню, відстрочення чи розстрочення або зміна способу та порядку його виконання.

#### **7.11. Позовне провадження**

Письмові заяви учасників справи. Заяви по суті справи, їх види та зміст. Позовна заява. Ціна позову. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив. Відповідь на відзив. Заперечення. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.

Заяви з процесуальних питань. Заяви, клопотання і заперечення. Загальні вимоги до форми та змісту письмової заяви, клопотання, заперечення.

Пред'явлення позову. Надсилання копії позовної заяви і доданих до неї документів. Об'єднання і роз'єднання позовів. Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви. Відкриття провадження у справі. Відмова у відкритті провадження у справі.

Підготовче провадження, його завдання та строк. Подання відзиву. Подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву. Пред'явлення зустрічного позову. Мета і строк проведення підготовчого засідання. Підготовче засідання. Подання відповіді на відзив та заперечення. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Врегулювання спору за участю судді: підстави, порядок, строк. Припинення врегулювання спору за участю судді.

Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Виконання мирової угоди.

Розгляд справи по суті. Завдання розгляду справи по суті. Строки розгляду справи по суті.

Судове засідання. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції.

Відкриття розгляду справи по суті. Відкриття судового засідання. Наслідки неявки в судове засідання учасника справи. Наслідки неявки в судове засідання свідка, експерта, спеціаліста, перекладача. Видалення свідків із зали судового засідання. Розгляд заяв та клопотань.

З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Вступне слово учасників справи. Порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів. Дослідження доказів. Порядок

допиту свідків. Використання свідком письмових записів. Допит сторін, третіх осіб, їх представників як свідків. Дослідження письмового висновку експерта. Консультації та роз'яснення спеціаліста. Відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні. Закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами.

Судові дебати та ухвалення рішення. Таємниця нарадчої кімнати. Ухвалення рішення про судові витрати. Фіксування судового процесу.

Фіксування судового засідання технічними засобами. Протокол судового засідання. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, протоколу судового засідання та їх розгляд. Порядок складання і оформлення протоколу вчинення окремої процесуальної дії.

Залишення позову без розгляду. Обов'язок суду зупинити провадження у справі. Право суду зупинити провадження у справі. Строки, на які зупиняється провадження у справі. Поновлення провадження у справі. Закриття провадження у справі.

Розгляд справ у порядку спрощеного позовного провадження. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження. Клопотання про розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження. Особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.

### **7.12. Судові рішення**

Види судових рішень. Порядок ухвалення судових рішень. Зміст ухвали суду. Набрання ухвалою законної сили. Законність і обґрунтованість судового рішення. Питання, які вирішує суд під час ухвалення рішення суду. Зміст рішення. Визначення порядку і строку виконання рішення суду, забезпечення його виконання. Проголошення рішення. Набрання рішенням суду законної сили. Вручення судового рішення. Виправлення описок та арифметичних помилок. Додаткове рішення. Роз'яснення судового рішення. Окрема ухвала.

### **7.13. Апеляційне провадження**

Апеляційна палата Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Право апеляційного оскарження. Апеляційні скарги на ухвали Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Строк на апеляційне оскарження. Порядок подання апеляційної скарги. Форма і зміст апеляційної скарги.

Відкриття апеляційного провадження. Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги. Відмова у відкритті апеляційного провадження. Відзив на апеляційну скаргу. Закриття апеляційного провадження. Приєднання до апеляційної скарги. Доповнення, зміна або відкликання апеляційної скарги або відмова від неї.

Апеляційний розгляд. Підготовка розгляду справи апеляційною палатою Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Призначення справи до розгляду в суді апеляційної інстанції. Межі перегляду справи в суді апеляційної інстанції. Порядок розгляду апеляційної скарги. Порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Порядок розгляду апеляційної скарги, що надійшла до апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності після закінчення апеляційного розгляду справи. Строк розгляду апеляційної скарги. Відмова позивача від позову та мирова угода сторін.

Повноваження апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення без змін. Підстави для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення. Підстави для скасування судового рішення повністю або частково з закриттям провадження у справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині. Підстави для скасування судового рішення і направлення справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю. Підстави для скасування ухвали суду, що перешкоджає подальшому

провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Порядок ухвалення судових рішень апеляційною палатою Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Постанова суду апеляційної інстанції. Законна сила постанови суду апеляційної інстанції. Вручення судових рішень суду апеляційної інстанції.

#### **7.14. Касаційне провадження**

Суд касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Підстави касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Порядок подання касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги. Надсилання копії касаційної скарги сторонам у справі.

Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги. Відмова у відкритті касаційного провадження. Відкриття касаційного провадження. Відзив на касаційну скаргу. Закриття касаційного провадження. Приєднання до касаційної скарги. Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї.

Касаційний розгляд. Підготовка справи до касаційного розгляду. Межі розгляду справи судом касаційної інстанції. Порядок розгляду касаційної скарги. Підстави та порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.

Касаційні скарги на ухвали господарських судів. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення розгляду касаційної скарги іншої особи. Строк розгляду касаційної скарги. Відмова позивача від позову та мирова угода сторін.

Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень – без змін. Підстави для повного або часткового скасування рішень і передачі справи повністю або частково на новий розгляд або для продовження розгляду. Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення. Підстави для скасування постанови суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині.

Підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині.

Порядок ухвалення судових рішень судом касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції. Обов'язковість вказівок, що містяться у постанові суду касаційної інстанції. Законна сила постанови суду касаційної інстанції. Вручення судових рішень суду касаційної інстанції. Повернення справ.

#### **7.15. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами**

Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Форма і зміст заяви. Відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

#### **7.16. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у господарських справах**

Обов'язковість судових рішень. Звернення судових рішень до виконання. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Мирова угода в процесі виконання. Відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, зміна способу та порядку виконання судового рішення. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови. Заміна сторони виконавчого провадження. Визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами. Звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим

особам, та нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому порядку. Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України. Підсудність справ.

#### **7.17. Судовий контроль за виконанням судових рішень**

Право на звернення із скаргою на рішення, дію або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення до суду. Подання скарги. Строки для звернення із скаргою. Розгляд скарги. Судове рішення за скаргою. Розподіл витрат, пов'язаних з розглядом скарги. Виконання ухвали суду, постановленої за результатами розгляду скарги.

#### **7.18. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів та про видачу наказів на примусове виконання рішень третейських судів**

Оскарження рішення третейського суду. Порядок оскарження рішення третейського суду. Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду. Підготовка справи до розгляду. Судовий розгляд справи. Підстави для скасування рішення третейського суду. Ухвала суду у справі про оскарження рішення третейського суду. Видача наказу на примусове виконання рішення третейського суду. Форма і зміст заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду. Порядок розгляду заяви про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду. Підстави для відмови у видачі наказу на примусове виконання рішення третейського суду. Ухвала господарського суду про видачу наказу на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі.

#### **7.19. Відновлення господарським судом втраченого судового провадження**

Порядок відновлення втраченого судового провадження в господарській справі. Особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Форма і зміст заяви про відновлення втраченого судового провадження. Наслідки недодержання вимог до змісту заяви, залишення заяви без розгляду чи відмова у відкритті провадження за заявою. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження. Ухвала суду за наслідками розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження. Звільнення заявника від судових витрат.

#### **7.20. Провадження у справах за участю іноземних осіб**

Процесуальні права і обов'язки іноземних осіб. Підсудність судам справ за участю іноземних осіб. Звернення господарських судів із судовим дорученням до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Зміст і форма судового доручення про надання правової допомоги. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів. Виконання доручення іноземного суду про вручення виклику до суду чи інших документів. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України.

**ТАКСОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА**  
**анонімного письмового тестування під час кваліфікаційного оцінювання суддів та**  
**кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної**  
**власності**

1. Цей документ розроблено на основі Програми анонімного письмового тестування під час кваліфікаційного оцінювання суддів та кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого суду з питань інтелектуальної власності, затвердженої рішенням Комісії від 12 грудня 2018 року № 315/зп-18 (далі – Програма).

2. Таксономічна характеристика визначає питому вагу розділів Програми у тестовому завданні, а також необхідний для виявлення за відповідним розділом кваліфікаційний рівень.

3. Питома вага розділу – це відсоткове співвідношення кількості тестових запитань відповідного розділу до загальної кількості запитань тесту.

4. Кваліфікаційний рівень формується з урахуванням таких пізнавальних навиків:

1. Рівень «А» – необхідний когнітивний рівень «Знання».
2. Рівень «В» – необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння».
3. Рівень «С» – необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення».
4. Рівень «D» – необхідні когнітивні рівні пізнання «Знання», «Розуміння», «Критичне мислення», «Вирішення проблеми».

з/п	Розділ Програми	Питома вага (%)	Кваліфікаційний рівень
1.	Конституційне право	4	C
2.	Антикорупційне законодавство	4	C
3.	Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та рішення Європейського суду з прав людини	7	C
4.	Цивільне право	6	C
5.	Право інтелектуальної власності	60	D
6.	Господарське право	6	D
7.	Господарський процес	13	D